Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 249 (499) ◆ Середа, 30 грудня 1992 року ◆ Ціна 1 крб.

ЖИТТЯ ТРИВАЄ!

Висоту ялинки, яку нині встановлюють на майдані Незалежності у Києві, порівнюють з рівнем останнього регулювання цін. Але народ уже не встигає ганити уряд. Перед Новим роком і апельсини розхоплюють, ніби яйця від Курки, яка додала у вазі за нашими гороскопами, а не на птахофабриках. Життя триває — і це чудово. То байдуже, що нинішня ялинка нагадує завшишки рівень цін! Якщо ми її прикрасимо належним чином, щось неодмінно зміниться на краще. Довкруж нас і, що не менш важливо, всередині кожного. Дай, Боже!

Назар МОРОЗ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

від 28 грудня 1992 р. № 725
Київ

ПРО ПЕРЕНЕСЕННЯ РОБОЧОГО ДНЯ З 8 НА 10 СІЧНЯ 1993 РОКУ

З метою створення сприятливих умов для відпочинку трудящих при святкуванні 7 січня Різдва Христового Кабінет міністрів України **постановляє:**

Перенести робочий день з п'ятниці 8 січня на неділю 10 січня 1993 року.

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА.

Міністр Кабінету міністрів України А. ЛОБОВ.

РОЗПОЧАЛА РОБОТУ КОМІСІЯ ПО БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

29 грудня відбулося організаційне засідання тимчасової депутатської комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом. Її створено постановою Верховної Ради від 19 грудня 1992 року.

Засідання вів перший заступник Голови Верховної Ради Василь Дурдинець.

Було розглянуто і в основному схвалено проект Положення про тимчасову комісію, визначено її структуру.

Народні депутати Олександр Коцюба, Володимир Яцуба, Олександр Тарасенко, Дмитро Чобіт, Василь Степенко, Андрій Бондарчук, Володимир Яворівський, Аркадій Чумак — всі, хто взяв участь у розмові, докладно говорили про ключові завдання комісії. Це насамперед перевірка виконання Конституції, законів України в системі правоохоронних органів щодо реагування на факти вчинення злочинів, обгрунтованості закриття кримінальних справ, вивчення проблем удосконалення законодавства з питань боротьби з організованою злочинністю. Комісія має право перевіряти органи державної влади та управління, підприємства, установи й організації незалежно від виду їхньої діяльності та форм власності у плані боротьби з організованою злочинністю.

Головою комісії обрано народного депутата Віктора Слєсаренка, начальника слідчого відділу Запорізького обласного управління внутрішніх справ, його заступниками — народних депутатів Олександра Нечипоренка та Григорія Демидова, секретарем — Андрія Бондарчука.

Прес-центр Верховної Ради України

МІНІСТЕРСТВО закордонних справ України направило до зовнішньополітичних відомств Словаччини і Чехії ноти, в яких декларується визнання Україною державної незалежності Словацької і Чеської Республік з 1 січня 1993 року і пропонується встановити з ними дипломатичні відносини у повному обсязі.

Експрес-інформація

ВРЕГУЛЮВАТИ ВЗАЄМНІ ВІДНОСИНИ

Переговори урядових делегацій Казахстану й України, очолюваних заступником казахстанського Прем'єр-міністра Є. Єжиковим-Бабахановим і першим віце-прем'єр-міністром І. Юхновським, завершилися в Алма-Аті. У ході зустрічі сторони підписали п'five угод, які, за твердженням спостерігачів, сприятимуть розвитку взаємовигідного торгово-економічного співробітництва й зміцненню незалежності обох держав. Українську урядову делегацію прийняв Прем'єр-міністр Республіки Казахстан Сергій Терещенко.

На прес-конференції, що відбулася відразу після підписання документів, особливу увагу журналістів привернула угода про участь України в розвитку нафтогазового комплексу Казахстану. Досягнуто домовленості про створення спільних компаній по добуванню та переробці нафти. Йшлося також про взаємні поставки коксівного вугілля, промислову й сільськогосподарську продукцію. Як стало відомо, Казахстан поставлятиме Україні метал та хліб. Проте обсяги поставок буде уточнено в січні під час зустрічі робочих груп обох країн.

Підписано також угоду про порядок врегулювання взаємних боргових зобов'язань та кредитних вимог у зв'язку з виходом України з рубльової зони. Відрегульовано взаємовідносини національних банків обох держав та питання налагодження прямих взаєморозрахунків підприємств, що здійснюють торгівлю й поставки продукції.

Тетяна КОСТІНА.

Алма-Ата.

ХТО ПОСПІШАЄ...

«Договір СТАРТ-1 буде розглянуто в українському парламенті не раніше ніж у лютому наступного року» — заявив голова Комісії Верховної Ради України у закордонних справах Д. Павличко на брифінгу, який відбувся у прес-центрі зовнішньополітичного відомства нашої держави.

Д. Павличко повідомив, що над цим документом нині працює спеціально створена група народних депутатів. Він також сказав, що деякі країни закликають Україну якомога швидше ратифікувати СТАРТ-1, проте до парламенту текст договору (а це 3 томи — понад 600 сторінок) надійшов тільки місяць тому і опрацювати його за короткий час неможливо. В січні, на думку пана Павличка, Верховна Рада змушена буде розглядати першочергові питання, пов'язані з здійсненням реформ.

Д. Павличко відповів на численні запитання журналістів.

Тарас ПЕТРІВ.

ВИСЛОВЛЕНО ЗАНЕПОКОЄННЯ

Вчора до МЗС України був запрошений Тимчасовий Повірений у справах Держави Ізраїль в Україні пан Єгуд Ейтам. Йому було висловлено занепокоєння в зв'язку з рішенням уряду Ізраїлю про депортацію 415 палестинців до південних районів Лівану, що мала місце 18 грудня цього року. Зазначалося, що ця акція загрожує зривом мирних переговорів з питань близькосхідного врегулювання. Наголошувалося на необхідності пошуку шляхів виконання Резолюції № 799 Ради Безпеки ООН.

Закон України

ПРО ДОПОВНЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ (ОСНОВНОГО ЗАКОНУ) УКРАЇНИ СТАТТЕЮ 97-1 ТА ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО СТАТЕЙ 106, 114-5 І 120 КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

1. Доповнити Конституцію (Основний Закон) України статтею 97-1 такого змісту:

«Стаття 97-1. Верховна Рада України у виняткових випадках двома третинами голосів від загальної кількості народних депутатів України може законом делегувати Кабінету Міністрів України на визначений термін повноваження видавати декрети в сфері законодавчого регулювання з окремих питань, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України.

Кабінет Міністрів України для реалізації делегованих повноважень ухвалює декрети, які мають силу закону. Декрети можуть зупиняти дію конкретних законодавчих актів або вносити до них зміни і доповнення.

Декрет після його підписання Прем'єр-міністром України передається до Верховної Ради України і набуває чинності у порядку, встановленому частиною 5 статті 97 Конституції України, якщо протягом десяти днів з дня одержання декрету Верховна Рада України не наклала на нього вето.

У період здійснення Кабінетом Міністрів України делегованих повноважень Верховна Рада України може законом скасувати декрети Кабінету Міністрів України або їх окремі положення, якщо вони суперечать Конституції України.

Після закінчення терміну делегування повноважень Кабінету Міністрів України Верховна Рада може скасовувати або змінювати декрети законами України».

2. Доповнити статтю 106 пунктом 2-1 такого змісту:

«2-1) забезпечує своєчасний аналіз декретів Кабінету Міністрів України і приймає рішення про винесення їх на розгляд Верховної Ради України за власною ініціативою або за пропозицією комісії Верховної Ради України».

3. Виключити пункт 7-4 статті 114-5.

4. Статтю 120 викласти в такій редакції:

«Стаття 120. Кабінет Міністрів України видає постанови, розпорядження, а у випадках, передбачених статтею 97-1 Конституції України, декрети, організовує їх виконання.

Декрети, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України є обов'язковими до виконання на території України».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
19 грудня 1992 року.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОМІСІЮ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПО ЗВ'ЯЗКАХ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

На виконання Указу Президента України від 7 листопада 1992 року № 553 «Про Радника Президента України з зовнішньоекономічних питань та Голову Комісії Президента України по зв'язках з міжнародними фінансовими установами та контролю за зовнішньоекономічною діяльністю»:

1. Затвердити Положення про Комісію Президента України з зовнішньоекономічних питань (додається).

2. Затвердити персональний склад Комісії Президента України по зв'язках з міжнародними фінансовими установами та контролю за зовнішньоекономічною діяльністю згідно з додатком.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
25 грудня 1992 року.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО КОМІСІЮ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПО ЗВ'ЯЗКАХ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

1. Комісія Президента України по зв'язках з міжнародними фінансовими установами та контролю за зовнішньоекономічною діяльністю (далі — Комісія) створюється для вироблення науково й економічно обгрунтованих пропозицій Президентові України з основних напрямів зовнішньоекономічної політики і механізмів її реалізації.

2. Основними завданнями Комісії є:

аналіз здійснення державної зовнішньоекономічної політики, подання Президентові України узагальнень і пропозицій з цих питань;

науково - методологічне та організаційне забезпечення підготовки проектів законів щодо регулювання зовнішньоекономічних відносин, що вносяться Президентом України в порядку законодавчої ініціативи;

здійснення за дорученням Президента України контролю за виконанням законів України, указів і розпоряджень Президента України, постанов Кабінету Міністрів України з питань зовнішньоекономічної діяльності;

аналіз процесів, що відбуваються в міжнародній фінансовій та торговельній сферах, внесення відповідних рекомендацій щодо розвитку міжнародного економічного співробітництва України.

3. Комісію очолює Голова Комісії, який призначається Президентом України і йому підпорядковується.

Персональний склад Комісії затверджується Президентом України за поданням Голови Комісії.

4. Комісія здійснює діяльність шляхом розгляду відповідних питань на своїх засіданнях та виконання індивідуальних доручень її членами.

5. Організаційне, матеріально-технічне і фінансове забезпечення діяльності Комісії здійснюється апаратом Радника Президента України з зовнішньоекономічних питань та відповідними підрозділами Адміністрації Президента України.

Секретар Адміністрації Президента України
М. ХОМЕНКО.

* * *

Головою Комісії по зв'язках з міжнародними фінансовими установами та контролю за зовнішньоекономічною діяльністю призначено О. І. Слєпічева.

Закон України

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ТИМЧАСОВЕ ЗУПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ПУНКТОМ 13 СТАТТІ 97 КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ, І ПОВНОВАЖЕНЬ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ПУНКТОМ 7-4 СТАТТІ 114-5 КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 97-1 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Назву і текст Закону викласти у такій редакції:

«Закон України
Про тимчасове делегування Кабінету Міністрів України повноважень видавати декрети в сфері законодавчого регулювання

З метою оперативного вирішення питань, пов'язаних із здійсненням ринкової реформи, Верховна Рада України **постановляє:**

Делегувати Кабінету Міністрів України тимчасово, строком до 21 травня 1993 року, повноваження видавати декрети в сфері законодавчого регулювання з питань, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України, щодо відносин власності, підприємницької діяльності, соціального і культурного розвитку, державної митної, науково-технічної політики, кредитно-фінансової системи, оподаткування, державної політики оплати праці і ціноутворення».

2. Цей Закон ввести в дію з дня його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
19 грудня 1992 року.

Декрет Кабінету міністрів України

ПРО ОПОДАТКУВАННЯ БАРТЕРНИХ (ТОВАРООБМІННИХ) ОПЕРАЦІЙ В ГАЛУЗІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кабінет міністрів України **постановляє:**

1. Установити, що суб'єкти підприємницької діяльності в Україні, які здійснюють бартерні (товарообмінні) операції, сплачують податок на добавлену вартість, який визначається виходячи з митної вартості продукції (робіт, послуг), що експортується по цих операціях, перерахованої в українські карбованці за курсом Національного банку України.

Якщо митна вартість продукції (робіт, послуг), перерахована в українські карбованці, є нижчою від їхньої фактичної собівартості, податок на добавлену вартість визначається виходячи з фактичної собівартості продукції (робіт, послуг), що експортується за бартерними (товарообмінними) операціями.

2. Суми податку на добавлену вартість, сплачені виробником за сировину, матеріали, комплектуючі вироби тощо, які використані для виготовлення продукції (робіт, послуг), і суми податку, сплачені посередником за продукцію (роботи, послуги), що експортується за бартерними (товарообмінними) операціями, при розрахунках з бюджетом не враховуються.

3. Суб'єкти підприємницької діяльності в Україні сплачують податок на добавлену вартість до здійснення бартерних (товарообмінних) операцій.

Органам Державного митного комітету України приймати до декларування та митного оформлення продукцію (роботи, послуги), що експортується за бартерними (товарообмінними) операціями, у разі наявності письмового підтвердження банку про сплату податку на добавлену вартість.

4. Закон України «Про податок на добавлену вартість» щодо оподаткування бартерних (товарообмінних) операцій застосовується в частині, яка не суперечить цьому Декретові.

5. Установити, що бартерні (товарообмінні) контракти не потребують реєстрації. Експорт та імпорт продукції (робіт, послуг) за бартерними (товарообмінними) операціями підлягають ліцензуванню та квотуванню відповідно до чинного законодавства.

6. Зупинити дію останньої частини статті 6 та частини другої статті 16 (з 1 січня 1993 року) Закону Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377), пунктів 6, 7 і 9 постанови Верховної Ради України від 12 травня 1992 р. «Про порядок проведення бартерних операцій у 1992 році в галузі зовнішньоекономічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 31, ст. 442), а також пункту 3 цієї постанови в частині надання митними органами України інформації про проходження митного кордону України Міністерству зовнішніх економічних зв'язків України.

7. Установлений цим Декретом порядок застосовується до бартерних (товарообмінних) операцій з моменту набуття чинності Декрету.

8. Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА.
Міністр Кабінету міністрів України
А. ЛОБОВ.

Київ
9 грудня 1992 року

ВКЛАДИ НАСЕЛЕННЯ БУДЕ ІНДЕКСОВАНО

Віце-прем'єр-міністр України Віктор Пинзеник провів нараду, в якій взяли участь керівники міністерств і відомств, представники комісій Верховної Ради України, Федерації незалежних профспілок. Розглянуто ряд проектів рішень уряду з соціальних питань, які намічено прийняти найближчим часом.

Найголовніший з них передбачає підвищення мінімального розміру заробітної плати і пенсій. Разом з раніше підготовленими декретами щодо питань оплати праці він дасть змогу відрегулювати величину грошових доходів населення. Причому передбачено підвищити їх передусім низькооплачуваним верствам трудівників, зафіксувавши зарплату в тих галузях, де вона вже давно обігнала середній рівень. Намічено, що в разі перевищення встановленого фонду заробітної плати відповідна сума з прибутку підприємства перераховуватиметься у бюджет. Тим самим уряд планує покласти край інфляції, виснажливій гонці зарплати за цінами.

Відповідно до нового рівня мінімальної зарплати і пенсії переглядатимуться суми цільової грошової адресної допомоги непрацюючим категоріям громадян з тим, щоб їм були доступні найнеобхідніші товари. Тому уряд має намір запровадити регулярну щоденну публікацію рівня споживчих цін в республіканській і місцевій пресі.

Один з наступних документів — декрет про компенсацію громадянам України втрати від знецінення заощаджень в Ощадному банку. Він передбачає диференційовану (до 200 відсотків) добавку до вкладів залежно від їх величини, право вкладників на зняття з рахунку раніше наданих компенсацій, істотне підвищення облікової процентної ставки.

Учасники наради внесли ряд пропозицій, які буде покладено в основу ще кількох рішень Уряду, що мають на меті полегшити умови життя населення в нелегкий період економічної стабілізації.

Прес-служба Кабінету міністрів України.

ВСЕ СУЩА ПРАВДА, АЛЕ...

У номері «Голосу України» за 3 грудня цього року опубліковано матеріал «За секретом нічого не видно?». Тема, що її обрали для висвітлення автори, — зловживання військових. І не просто військових, а в підрозділі Служби безпеки.

Слід визнати, що наведені в матеріалі факти махінацій з житлом, зловживання на будівництві персональних офіцерських дач — все це суща правда. Але одна деталь, що із якихось міркувань її не врахували автори, робить правду півправдою.

«Дрібниця» полягає в тому, що командир частини В. Журавльов та деякі його підлеглі скоїли оті зловживання тоді, коли частина була підпорядкована Москві, а не Києву, і все це стало явним у травні 1992 року, тобто, коли підрозділ переходив у підпорядкування Службі безпеки України. Прокуратура Одеського військового округу у їхніх зловживаннях ознак злочину не виявила. З урахуванням незаперечних доказів порушень службових повноважень і норм професійної етики полковником В. Журавльовим та начальником штабу М. Башинським, після передачі частини до складу СБУ обоє звільнені зі служби.

Щодо розпродажу В. Журавльовим та його підлеглими 37 карабінів Симонова і набоїв до них, то вирішальне слово в цьому питанні — за управлінням МВС Одеського облвиконкому, яке веде службове розслідування правомірності цієї нехарактерної для військового підрозділу операції.

Тепер про згаданих у матеріалі офіцерів-зв'язківців М. Прохорова та О. Руденка. Відомча атестаційна комісія, яка розглядала клопотання про зарахування їх до Служби безпеки, дійшла висновку, що аморальна поведінка цих офіцерів у минулому заслуговує дисциплінарного стягнення. Виходячи з цього, Прохорова та Руденка призначено на нижчі, ніж посідали до того, посади.

В умовах, коли окремі підрозділи Служби безпеки укомплектовані заледве наполовину, лише індивідуальний підхід у доборі, розстановці та вихованні кадрів, на наш погляд, може забезпечити здатність вирішувати поставлені перед ними завдання.

І нарешті — про моральність. Хоча Службі безпеки бракує офіцерських кадрів, вона рішуче відмовляється від послуг співробітників, які заплямували честь офіцера української спецслужби: в цьому році, приміром, Служба безпеки викрила причетність до злочинної діяльності і притягнула до кримінальної відповідальності трьох колишніх своїх співробітників.

Ось така правда — і жодних таємниць з цього не робимо.

Прес-центр Служби безпеки.

У постійних Комісіях

«ЩОБ СТАВ ОБОВ'ЯЗОК СВЯЩЕННИМ»

ІНТЕРВ'Ю З ГОЛОВОЮ КОМІСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ОБОРОНИ І ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ВАЛЕНТИНОМ ЛЕМІШЕМ

— Валентине Пантелійовичу, Верховна Рада України, зокрема Комісія з питань оборони і державної безпеки, докладають значних зусиль до того, щоб закласти надійні правові підвалини Збройних Сил України. Який доробок у цій галузі законотворчості?

Згідно з мінською домовленістю країн — засновниць СНД (грудень 1991 року) Україна почала будувати власні збройні сили 3 січня 1992 року. Ухвалений минулого року четвертою сесією Верховної Ради України перший пакет відповідних законодавчих актів започаткував правову основу цього.

Схвалено Концепцію оборони та будівництва Збройних Сил України, положення якої увійшли до воєнної доктрини, що тепер доопрацьовується, — сконцентрованого документу суверенної держави про військове будівництво. Серед найважливішого з того, що прийнято на сесіях, — Закони «Про оборону України», «Про Збройні Сили України», «Про Національну гвардію України», «Про державний кордон України», «Про Прикордонні війська України», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Положення про порядок комплектування, військове, матеріально-технічне і фінансове забезпечення Національної гвардії та Прикордонних військ. Створено Раду оборони України як найвищий державний орган колегіального керівництва питаннями її оборони й безпеки, затверджено текст військової присяги.

Збройні Сили України покликані надійно захищати її життєві інтереси і мають будуватися відповідно до сучасних вимог, мати високу бойову готовність. На часі — домогтися престижності військової служби в очах людей, як це й було колись, за доби Київської Русі та славної військовими традиціями козаччини.

— Якою вам бачиться воєнна доктрина України?

— Воєнною доктриною України має визначатися цілісна система державних поглядів на запобігання війні, військове будівництво, підготовку держави та її Збройних Сил до відсічі агресії залежно від воєнно-політичних обставин. Проект доктрини має оборонну спрямованість, і вона має бути підпорядкована головному завданню — зміцненню міжнародної безпеки, захистові держави від можливої зовнішньої агресії, забезпеченню територіальної цілісності, незалежності та конституційного ладу України. Наголошується, що власні Збройні Сили Україна створює винятково для гарантування своєї безпеки, дотримуючись при цьому норм міжнародного права, Статуту ООН та Хельсінкського заключного акта. Ця оборонна спрямованість воєнної доктрини є предметом пильної уваги у країнах світу до України, яка набуває ваги в світі як суверенна й миролюбна держава. Проект воєнної доктрини потребує доопрацювання, саме це разом з експертами нині наполегливо й робимо.

— Що робить Комісія для соціального захисту військовослужбовців?

— Відповідним законом, прийнятим на п'ятій сесії, визначено умови, норми й порядок пенсійного забезпечення військовиків та працівників органів внутрішніх справ. Це один з найбільш значущих у житті військовослужбовців законів, який прискорить становлення Збройних Сил незалежної України, сприятиме піднесенню їх авторитету й престижності військової служби. Те, що цей закон обговорювався в одному пакеті з проектом закону про загальний військовий обов'язок і військову службу, свідчить про проведення принципової лінії на зміцнення правової основи будівництва Збройних Сил України. Як і в інших країнах, питання пенсійного забезпечення військовиків та їхніх сімей виділено із загальної системи пенсійного законодавства, адже військова служба пов'язана з особливими труднощами, безумовним виконанням вимог військової присяги, статутів і наказів, часто-густо з ризиком для життя військовиків. Цей закон гнучко реагуватиме на зміни життєвого рівня в Україні, оскільки мінімальні розміри пенсій та різні надбавки до них нараховуватимуться виходячи з прожиткового мінімуму.

— Чи здійснюють члени вашої Комісії парламентський контроль у військовій сфері?

— Це одне з невідкладних наших завдань. Адже коли Україна була складовою частиною СРСР, то контрольні функції щодо військових формувань на її території здійснювали безпосередньо союзні структури. Тепер же Україна набуває власного досвіду.

У порядку парламентського контролю Верховна Рада розглянула питання і прийняла постанову «Про стан проведення воєнної політики України та реалізації законодавчих актів питань військової сфери», згідно з якою всі військові формування, розташовані на нашій території, підпорядковано безпосередньо Головнокомандуючому Збройними Силами України — її Президентові. Президенту України рекомендовано також розглянути питання про створення ефективної системи управління військово-промисловим комплексом України, забезпечення замкнутих циклів виробництва озброєнь, військової техніки і спорядження для потреб Збройних Сил України. Щодо набуття Україною без'ядерного статусу Верховна Рада запропонувала додаткові заходи, підтвердивши взятий Україною курс на мирне співробітництво з усім світовим співтовариством, позаблоковість, нейтралітет і дотримання в майбутньому трьох неядерних принципів. Президентові України рекомендовано вступити в переговори з керівниками ядерних держав світу щодо комплексного розв'язання проблем, пов'язаних із знищенням ядерної зброї, беручи до уваги необхідність забезпечення якомога швидшого введення в дію Договору 1991 року про скорочення стратегічних наступальних озброєнь. Відповідним комісіям Верховна Рада України доручила розглянути весь комплекс питань ядерного роззброєння, зокрема економічні, фінансові, екологічні, організаційні та інші аспекти знищення дислокованої на території України ядерної зброї, включаючи використання її компонентів у мирних цілях. Це необхідно з точки зору гарантій безпеки та зовнішньополітичних інтересів України. До цієї роботи залучено фахівців з відповідних міністерств, відомств та Академії наук України, а в разі потреби залучатимуться й незалежні експерти.

Верховна Рада доручила урядові подати на ратифікацію Угоду про спільні заходи щодо ядерної зброї від 21 грудня 1991 року, Угоду між державами — учасницями СНД про статус стратегічних сил від 14 лютого 1992 року. На Міністерство оборони України покладено завдання вжити заходів до комплектування ракетно-стратегічних сил, дислокованих на території нашої держави, військовиками Збройних Сил України. Слід зауважити, що міцна правова основа розбудови власних Збройних Сил, створена Верховною Радою, чітко визначений державний курс військової політики сприяють тому, що держави світу ставляться до України як до гаранта стабільності в своєму регіоні і на європейському континенті в цілому. Дедалі виразніше відчувається ставлення до України як до держави, що має власні Збройні Сили та визначену позицію в європейських процесах.

Інтерв'ю провів Володимир МОХУРЕНКО.

ДІЛИМО НЕ ВЛАДУ, А ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ТАК ВИРІШИЛИ ГОЛОВИ — РАДИ І ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ РАДЯНСЬКОГО РАЙОНУ КИЄВА

Недавно прочитала замітку в одній з київських газет: «Хочу жити в Радянському районі», — писав автор. З'ясувалося, що навіть при всьому нашому безладді місцева влада хоч в елементарних речах намагається позбавити своїх співгромадян усіляких незручностей. Приміром, першою в місті додумалися цукор видавати не за талонами, а за списками, про безпомічних і одиноких в першу чергу подбали — щоб з обідами кожен день були, щоб люди їх — хоч за службовим обов'язком, а не забували. Та ще десятки непомітних справ вирішили. З тих, які добряче псували здоров'я громадянам при з'ясуванні, добуванні і т. ін. Особливо ж нині, коли в місті бажаючих керувати багато, а відповідати — спробуй знайди.

Отож, зустрілася з головами — Радянської районної Ради народних депутатів і держадміністрації **Анатолієм НЕСТЕРОВИМ** і **Володимиром ОЛІЙНИКОМ** та й запитала:

— Як вам вдається досягати консенсусу, а якщо простіше, то злагоди у вашому чималенькому господарстві?

А. Н.: — А ми з самого початку домовилися: розділяємо не владу, а відповідальність,

В. О.: — І якщо вболіваєш за справу, то відповідати є за що. Бачите, коли ми як слід вивчили законодавство про повноваження, якими нас наділили і Верховна Рада, і Президент України, то переконалися, що вони часом однакові, а в окремих випадках закон взагалі нічого не говорить — пустота. Тому ми з головою Ради відразу ж визначили свої правила гри. Ринкові умови, як ми їх називаємо, виходити за межі яких можна лише за домовленістю сторін.

А. Н.: — Поки що нам це вдається. Приміром, коли нинішній голова держадміністрації ще очолював Раду, задовго до створення інституту представників Президента, то при Раді було створено фонд комунального майна, комісію з питань приватизації. До речі, він же і очолив фонд. Коли сесія Ради рекомендувала його на пост глави держадміністрації району, то керувати фондом став я, як новий голова Ради.

В. О.: — Це логічно, бо власник комунального майна — Рада. Але вона відразу ж делегувала держадміністрації функції управління. Проте вирішити питання зміни власника без погодження з Радою неможливо. Таких правил ми і дотримуємося.

— Але є й інші відносини, приміром Київради та держадміністрації, які керуються тими ж законами, що й районна ланка, а от до злагоди у них далеко...

В. О.: — Київрада — явище особливе, їй аналогів немає. Її треба або переобрати, або сприймати такою, як вона є.

А. Н.: — А в міській держадміністрації, на мій погляд, цього не врахували. Прихід представника Президента Салія, безумовно, став стабілізуючим фактором. Салій втримав місто. Адже не секрет, що Київрада була неспроможна внести в життя столиці якісь позитивні зміни. Я думаю, що заслуга глави держадміністрації ще й в тому, що він, як це не дивно на перший погляд, змусив Київраду... запрацювати, взятися за діло.

В.О.: — Думаю, що все розставить на місце Закон про столицю, тим більше, що в законах, якими ми керуємося, на нього, точніше, на його відсутність — постійні посилання. А поки його немає, слід шукати компроміси, сідати за стіл переговорів.

— Все у вас так гладко, безпроблемно. І не було у кожного бажання поставити на своєму?

В. О.: — І через це пройшли. Але все ж спрацював здоровий глузд. При держадміністрації створили колегію, куди увійшли і підприємці, і представники партій, рухів, організацій. А в спільних комісіях працюють і депутати, і представники держадміністрації. Думаю, якщо питання вирішувати гласно, то й проблем стає менше.

А. Н.: — Це так. Бо, буває, і потрібна справа, але реалізована в одному кабінеті, викликає нездоровий ажіотаж: якщо за закритими дверима, то щось тут не так. А які в нас таємниці? Що ж, такий у нас час, таке суспільство. І це треба враховувати...

В. О.: — Проблеми — їх вистачить надовго. Що робити зі старими будинками, які треба і ремонтувати, і реконструювати? Де взяти кошти? А «хрущоби» — цей наш зубний біль? А ще донедавна сильні підприємства зі своєю соціальною інфраструктурою, яку нині ні на що утримувати.

А. Н.: — А 31 тисяча пенсіонерів, 800 з яких — безпомічні. Подбати про них — найперший обов'язок Ради. А де взяти для цього соціальних працівників? Правда, здається, знайдемо резерв — альтернативна служба юнаків, що з певних причин не служать в армії. Їх ми вже почали використовувати.

— І питання з питань — приватизація...

В. О.: — Тут ми з Радою одностайні: поки не буде механізму передачі у власність комунального майна, ми не поспішатимемо. І це зрозуміло, бо воно належить усім мешканцям району. Тут своє слово повинен сказати уряд. Ми, звичайно, готуємо і свої пропозиції, розрахунки, узгоджуємо їх з комісіями Ради.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Продиктовано в номер

РУХ І «НОВА УКРАЇНА» УРОКИ ВИВЧИЛИ

До свого старого визначення нинішнього року як «року втрачених можливостей» лідер Руху В. Чорновіл додав ще одне — «і гірких уроків». Голова «Нової України» В. Філенко з ним погодився, і обидва лідери зазначили, що, можливо, єдиним позитивом цих уроків є те, що демократична опозиція віднині чітко знає, чого їй більше не треба робити в майбутньому.

Визнавши, що найголовніших втрат незалежна Україна зазнала все-таки не в економіці, а в політиці (незмінною залишилася стара політична система), лідери опозиції на своїй прес-конференції заявили, що треба боротися за оновлення влади, і оголосили війну системі Рад. «Нам потрібна нова сильна представницька влада, але не Ради. Це реакційна ідея, і мова може йти тільки про ліквідацію радянської влади. Бо головна запроза демократичним перетворенням в Україні виходить від неї, а не від президентського авторитаризму, який у нас не склався», — сказав В. Чорновіл. В. Філенко, зазначивши, що демократичний поступ в Україні зупинився і демократи почали здавати свої завоювання, додав: «У цій ситуації ми приречені бути опозицією в тій чи іншій формі нинішній владі».

Головним же завданням на наступний рік визначили об'єднання опозиції, розбудову власних структур і закладання підвалин громадянського суспільства. А також боротьбу проти двох ворогів української державності. Внутрішнього — багатоликих комуністичних сил, що оговталися і повсюдно піднось голову, вимагаючи відновлення КПУ як державної структури. І зовнішнього — тих імперських сил у Росії, які сьогодні посилилися і намагатимуться тиснути на Україну економічно. Причому В. Чорновіл зазначив, що особисто він побачив останню загрозу, коли похитнулися позиції Б. Єльцина, якого він розцінював як певного гаранта нормальних українсько-російських відносин.

Отже, опозиція підвела підсумки і заявила, що готова до політичних баталій з опонентами. Народові ж України лідери побажали витримки і віри в неминучість побудови незалежної держави. І те, що вибере народ, не просто цікаво, а й архіважливо саме для держави, бо побажання в принципі слушне.

Володимир СКАЧКО.

ДЕСАНТ У БОБРОВИЦЮ

Два автобуси із священнослужителями, віруючими УПЦ Московського патріархату прибули в Бобровицю Чернігівської області на богослужіння, щоб забрати антимінс в отця Михайла, благочиння якого перейшло в підпорядкування УПЦ Київського патріархату. Благочинному заважали провадити літургію, ображали його честь та гідність. Протягом дня в райцентрі збиралися підписи проти «католика», «розкольника». У понеділок невідомі по телефону пригрозили викрасти його онука.

Сергій ПАВЛЕНКО.

ПІД ДАХОМ ГОСТИННОГО ДОМУ

ЗНАЙДЕ ПРИТУЛОК СУЧАСНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО. ЗВІСНО, З АКТИВНОЮ ДОПОМОГОЮ УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ «СВІТ КУЛЬТУРИ»

Схоже на те, що «Український дім» у Києві вже наступного року стане справжнім центром пропаганди української культури, української духовності. І насамперед з допомогою Української асоціації творчої інтелігенції «Світ культури». Саме в стінах «Українського дому» асоціація має намір регулярно влаштовувати виставки провідних митців України, репрезентувати самобутні молоді мистецькі таланти, проводити вечори - прем'єри вистав, пісень, фільмів, організовувати зустрічі з сучасними державними діячами, вченими, дипломатами...

— Вже готується перша мистецька зустріч з циклу «Хто є хто?» з трьома відомими митцями одного покоління: актором Богданом Ступкою, музикантом Богданом Которовичем і композитором Богданом Янівським. А першою ластівкою такої співпраці стало свято «З нами святий Миколай», проведене з ініціативи і за активної участі доброчинної жіночої ліги «Матері і сестри — воїнам України», — сказав віце-президент Української асоціації «Світ культури» Ярослав Вітошинський.

Сама асоціація існує в Україні лише третій рік. Але вже може похвалитися багатьма добрими справами. Серед культурних акцій, які вона провела протягом цього року, насамперед треба назвати Шевченківський телемарафон, кошти від якого перераховано на будівництво меморіального комплексу Кобзаря в Каневі, та фестиваль української пісні «Золоті трембіти», проведений у Тернополі. «Цей фестиваль ще раз засвідчив, що культурне відродження в Україні таки відбувається. Бо приїхали надзвичайно цікаві виконавці зі Слобожанщини, Донбасу, Криму», — сказав президент Української асоціації «Світ культури» Богдан Янівський в «Українському домі» на передноворічній зустрічі, яку провела асоціація в колі своїх друзів і симпатиків.

Як і годиться, була кава, були добрі побажання і, звичайно, музика. Музика, яка, сподіваємося, ще неодноразово покличе-поманить нас в «Український дім». На приязну, приємну зустріч з нашими талантами.

Роман ВАТРИЧ.

ПОДЯКА

До власного кореспондента «Голосу України» в Луганській області звернулася мати Сергія Похиленка, який проходить службу на Чорноморському флоті. Вона отримала від сина телеграму з проханням негайно приїхати і дуже розхвилювалася. Живе вона скрутно, без чоловіка, і зібратися у дорогу для неї дуже непросто. Жінка просила довідатися, що з сином. Власний кореспондент «Голосу України» у Республіці Крим зв'язався з командуванням ВМС України і Чорноморського флоту. Там йому пішли назустріч. Роз'яснили, що військова частина, у якій служить Сергій — це плавбаза «Виктор Котельников», вона за межами Севастополя і прибуде у порт 26 грудня о 8 годині ранку. Перетелефонувавши в цей час, ваш кореспондент домовився, що о 15 годині мати зможе поговорити з сином по телефону. Розмова відбулася. Редакція газети «Голос України» висловлює щиру подяку командуванню ВМС України, Чорноморського флоту і плавбази «Виктор Котельников» за проявлену чуйність і турботу.

Прем'єри

АХ, ВОДЕВІЛЬ!

Вчора у столичному російському драматичному театрі імені Лесі Українки відбулася прем'єра аж двох водевілів — «Актор на батьківщині» Шаховського та «Учитель і учень» Писарева, об'єднаних в одну виставу під назвою «Веселись, коли велять». Постановка Станіслава Мойсеєва, сценографія Олексія Вакарчука. У виставі зайняті провідні актори та молодь театру.

Лариса НУЖНА.

На фото Ірини ОСТАПЧИК: сцена з вистави.

Знак біди

ОСКВЕРНИЛИ ЄВРЕЙСЬКІ МОГИЛИ

Жахливий акт блюзнірства вчинено на сімферопольському цвинтарі «Абдал». Об'єктом нападу вандалів стали єврейські могили. Зруйновано десятки пам'ятників, на могильних плитах фарбою намальовані свастики.

Олександр ПІЛАТ.

Щось новеньке

ЗА ШКІЛЬНИМ КРИТЕРІЄМ

Наприкінці кожного місяця спеціалісти колгоспу «Козирянський» Кельменецького району дізнаються про оцінки своєї роботи — «п'ятірки», «трійки», і т. д. Це дає об'єктивну картину робот кожного керівника. Від оцінки залежить оплата праці всієї командирської ланки — голови, агрономів, зоотехніків, бригадирів. «Відмінники» отримують надбавку, преміальні, «трієчники» цього позбавлені. Найбільше «п'ятірок» за останні місяці заробили бригадир рільників О. Гуска та помічник бригадира овочівників М. Герасимчук. Голова колгоспу В. Чабан поки що обходиться «четвірками». Суб'єктивізм виключається — оцінки виставляються колегіально, за участю всіх членів правління. Система б'є не лише по кишені — хронічні «трієчники» позбавляються своїх посад.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

ПОГОДА

30—31 грудня в Україні подекуди невеликі опади, слабка ожеледь, на дорогах ожеледиця. Вітер північно-західний, з переходом на північно-східний, 7—12, сьогодні подекуди пориви 15—20 метрів на секунду. Температура сьогодні вдень від 4 градусів морозу до 3 градусів тепла, завтра поступове зниження, вночі до 7—14, вдень від 3—9 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликі опади, хуртовина, вітер північно-західний, 7—12, подекуди пориви 15—20 метрів на секунду. Температура від 1 градуса морозу до 4 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Коротко

ДОВГА ДОРОГА ДО ВЛАСНОГО ДОМУ

Сторіччя з дня народження видатного художника, професора живопису, свого земляка Олександра Осьмьоркіна відзначають в ці дні кіровоградці. Правда, в юнацькій бібліотеці імені О. Бойченка розгорнуто виставку, присвячену ювілею, а не в будинку, де він народився і виріс. Бо розпочата ще, певно, в застійні часи його реконструкція не закінчена й понині. А картини відомого майстра пензля знаходяться в Москві і Ризі, Алма-Аті і Мінську, в приватних колекціях США, Аргентини та інших країн. Невеличкий колектив майбутнього музею художника прагне все зробити, щоб хоч наступного року він із своїми творами прийшов у рідне місто.

Кіровоград. **Микола ВОЛОК.**

УРОКИ ПІСЛЯ УРОКІВ

У Луцьку створено школу народознавства Галшки Гулевичівни, в якій навчаються 20 учнів. Десятикласники приходять на заняття після завершення уроків у середній школі. Навчання дворічне. Поглиблено вивчають тут історію України, мову, етику, звичаї та традиції українського народу, пізнають таємниці народних ремесел. Ведуть уроки тут відомі люди Волині. Так, уроки вишивання вела член Спілки майстрів народного мистецтва України Надія Горлицька, курс архітектури Волині читає Архип Данилишин. З учнями школи зустрічався Євген Сверстюк, який розповів про долю Василя Стуса.

Богдан БЕРЕКЕТА.

УКРАЇНСЬКІ КРОКИ ПО ЗЕМЛІ ЕСТОНІЇ

За останні 25 років орендне об'єднання «Новокраматорський машинобудівний завод» виготовило і змонтувало для виробничого об'єднання «Естонсланець» 11 екскаваторів. Крокуючі металеві велетні з українського Краматорська чудово зарекомендували себе в прибалтійських кар'єрах. Свідчення тому — чергове замовлення від естонського підприємства. Напередодні нового року тут почне працювати ще один потужний екскаватор, виготовлений машинобудівниками Донеччини.

Юрій ДОЦЕНКО.

«СТОЯТИМУ НАСМЕРТЬ» —

так заявляють представникам міськвиконкому і прокуратури нинішні мешканці будинку № 29 по вулиці Заливній обласного центру. Усі 109 квартир зайняті самочинно не тими, хто мав на них ордери. Незважаючи на відсутність елементарних умов проживання — води, світла, газу, «група захвату» поки що не реагує на звертання до здорового глузду. Вочевидь, у такий сумнівний спосіб «самочинники», а усі вони стоять багато років на пільгових чергах на житло, вирішили привернути увагу властей до своїх проблем.

Суми. **Віталій МАКСЮТЕНКО.**

Аргентинський блокнот

III. УКРАЇНСЬКИЙ БУЕНОС-АЙРЕС

Ще задовго до відрядження, начувшись про те, що в Аргентині українці дуже бідують і що їм навіть з Канади, США і Австралії шлють пакунки з гуманітарною допомогою, хотілося на власні очі пересвідчитися, хто ж бідує більше: ми чи вони? Нарікань на нестатки, щирих, відвертих, справді, чули чимало. От, наприклад: «Я не можу собі дозволити летіти в Європу Британською авіалінією, бо то дуже дорого». Але навіть звичайний робітник, який отримує щомісяця «мізерну» плату — 600—700 доларів, може скористатися послугами «Люфтганзи», бо там дешевше. Або чимало українців не мають таких розкішних котеджів із садами й екзотичними квітами, як канадські чи американські. Але в квартирах, де ми гостювали, — сучасні меблі, радіо-, відеоапаратура, і для того, щоб прийняти один раз гостей з України, не треба тратити три щомісячні зарплати: Аргентина має майже всі кліматичні зони, тому фрукти ...т цілий рік, м'ясо — найдешевше на всьому латиноамериканському континенті, бо в країні розвинене скотарство, вина й кава, складається враження, часто замінюють соки...

Мільйонерів серед тамтешніх українців негусто, але кожний другий-третій, знайомлячись, відрекомендовувався, наприклад, так: Осип Бурбан, президент аргентинсько-української торговельної палати; Леонід Голоцван, голова товариства високошкільників; Юрко Іваник, інженер одного з урядових відомств: Олег Дрозд, власник фірми ремонту холодильного устаткування; Володимир Кметь, власник взуттєвої фабрики і величезного фермерського господарства... А в провінціях Місіонес і Чако — найбільших поселеннях наших співвітчизників — можна зустріти чимало українців, котрі володіють тисячами гектарів землі, багатими скотарськими господарствами, чайними плантаціями і навіть мають персональні літаки.

Звичайно, марно шукати в місті Доброго Повітря (так дослівно з іспанської перекладається Буенос-Айрес) суцільного райського життя. Політичний статус колишньої колоніальної держави, походження аргентинського народу «з кораблів», сахання державних лідерів від диктатури до демократії вдаються-таки взнаки.

Буенос-Айрес сьогодні — це гігантський мегаполіс, де мешкає понад 11 мільйонів жителів. Приємно, звичайно, на його вулицях зустріти модерне авто, на якому на задньому склі українською мовою написано: «І куди тебе чорти несуть», або, блукаючи мікрорайоном Валентіна Сіна, потрапити на вулицю України, а на міжнародному летовиці Есейна зустріти чоловіка з «Голосом України» в руках...

Чоловіком з рідною газетою в руках був Микола Лівша, затишна оселя якого впродовж усього відрядження слугувала нам за домівку. Пізніше, вечорами, коли випадала вільна хвилина, ми переглядали відеофільми про святковий хід аргентинських українців 5 грудня 1991 року вулицями столиці, міжнародний книжковий ярмарок з експозицією «Українська книга», провінцію Місіонес і Вогняну Землю, які знімала симпатична господиня дому пані Анна-Марія, менеджер однієї з приватних шкіл. Переглядали альбоми, в яких історія життя їхніх батьків — активних членів української громади, візит Анни-Марії та інших патріотів з місією визволення Валентина Мороза до чилійського президента Піночета, перша цьогорічна зустріч Лівшів з ріднею на Тернопільщині... Їхня хата — це справжній музей, де кожний експонат оригінальний. Не виходячи з неї, можна написати хвилюючу історію про життя українців у Аргентині.

Власне, українська Аргентина для багатьох громадян нашої держави на офіційному рівні вже відкрита. Першим Колумбом, першим повпредом України став відомий державний і громадський діяч Микола Жулинський, який на початку цього року на запрошення товариства високошкільників відвідав Буенос-Айрес. Один літній чоловік згадував: «Ще рік тому я не знав, як тепер до нас, колишніх бандерівців, мельниківців, дивізійників, ставляться в офіційній Україні. •Отож коли приїхав пан Жулинський, я підійшов до нього і питаю: «Чи можна вам потиснути руку?» А він у відповідь: «Ні, краще обнімімося».

Катерина КІНДРАСЬ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Буенос-Айрес.

НА ЗНІМКУ: українці на вулицях Буенос-Айреса.

Політичні баталії

ПРЕЗИДЕНТА РВУТЬ НА ЧАСТИНИ

З черговою заявою про ситуацію, що склалася в Молдові, виступив у парламенті республіки Президент М. Снєгур. Він зазначив, що перебуває нині під тиском з боку двох політичних орієнтацій, котрі намагаються схилити його або до якомога швидшого об'єднання з Румунією, або до підписання договору про вступ Молдови до співдружності незалежних держав.

Проте ні те, ні інше не відповідає курсу на подальше зміцнення незалежності республіки, що його проводить керівництво республіки. І М. Снєгур знову підтвердив свою прихильність саме цій позиції.

Що ж до сил, які тиснуть на Президента, то однією з них є прорумунськи настроєні кола, в тому числі частина Президії парламенту, що підтримує програму Народного фронту Молдови. А головна мета останнього — злиття з Румунією. Проти цього виступає більшість населення республіки, особливо сільського, на що неодноразово посилався М. Снєгур. Представники промисловості та аграрного сектора, думку яких у сьогоднішньому парламенті можна вважати переважаючою, пропонують для виходу з економічної кризи вступити до СНД.

Втім, обидві сторони, намагаючись довести народу, що він може вижити лише примкнувши до Сходу (СНД) або до Заходу (Румунія), використовують одні й ті самі факти в своїй агітаційній кампанії: дедалі більше зубожіння населення, спад рівня виробництва як у промисловості, так і в сільському господарстві тощо.

Перебуваючи в такій складній ситуації, Президент Молдови звернувся з проханням прийняти чітке рішення, підтвердити більшістю голосів президентський курс на незалежність держави й розв'язати проблеми румуно- або русофобії.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

Несподівана пропозиція

ХАЙ ЇХ СУДИТЬ ІСТОРІЯ

З пропозицією виявити великодушність до керівника колишньої НДР Е. Хонеккера виступив Президент Казахстану Н. Назарбаєв.

Він спрямував особисте послання канцлеру ФРН Г. Колю, в якому говориться, що нинішньому поколінню випав унікальний історичний шанс побудувати новий світ після закінчення ще однієї війни — «холодної». Історія сама здійснить суд над винуватцями колишнього протистояння. Поряд із судом історії особливої гостроти набуває питання про судову відповідальність комуністичних партій та їх колишніх лідерів. Відомі судові процеси спершу уявлялися природними й історично необхідними. Однак сьогодні ситуація має дещо інший вигляд. У подібних судах, переконаний Президент Казахстану, будь-яке суспільство, що ступило на демократичний шлях розвитку, вбачає розправу над певною ідеологією та її прихильниками.

«Мені, — підкреслює Н. Назарбаєв, — уявляється, що припинення суду над цією смертельно хворою людиною стало б справді великодушним жестом, послугувало б справі вибору демократичних ідеалів десятками мільйонів людей далеко за межами Німеччини».

У посланні, розповсюдженому телеграфним агентством Казахстану, висловлюється впевненість у тому, що авторитет Г. Коля набуде ще більшої ваги, якщо німецький керівник докладе зусиль до здійснення такого гуманного акта.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Узбекистанський калейдоскоп

● **Проблема пошуку додаткового заробітку сьогодні стоїть перед багатьма студентами. На допомогу їм засновано Ташкентський концерн студентської взаємодопомоги і підприємництва. При ньому створено біржу праці. У її картотеці зібрано дані про вакантні місця в міських підприємствах, що відчувають потребу в робочій силі.**

● **Комітет ветеранів підрозділів особливого ризику зареєстровано у Міністерстві юстиції республіки. Його мета — пошук в Узбекистані колишніх військовослужбовців, котрі якоюсь мірою брали участь у випробуваннях або навчаннях із застосуванням ядерної зброї. Комітет має намір надавати їм і членам їхніх сімей практичну допомогу в регулярному лікуванні та медичному обстеженні, соціальній реабілітації.**

● **У Міністерстві закордонних справ Республіки Узбекистан підписано угоду між Організацією Об'єднаних Націй і урядом республіки про відкриття представництва ООН в Узбекистані. Після відкриття представництва ООН надаватиме активну допомогу молодій державі у підготовці спеціалістів в галузі економіки, дипломатії і політології.**

Реалії

ТІЛЬКИ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ І ОБ'ЄДНУЄ

У Тбілісі з ініціативи азербайджанської сторони пройшла конференція представників товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця народів Кавказу. Її учасники прийняли рішення про створення гуманітарної ради при дорадчій регіональній організації «Кавказький дім». Вони також звернулися до Міжнародного Комітету Червоного Хреста з проханням відкрити своє представництво при цій раді для спостереження за рухом та розподілом гуманітарних вантажів та подання ефективної посередницької допомоги в регіоні.

Під час конференції представники Азербайджану передали вірменській стороні список з 120 імен азербайджанців, котрі пропали безвісти в бойових діях.

Ровшан АЛІЄВ.
Баку.

Експрес-інформація

ПРОПОНУЄ ВІЙСЬКОВУ ІНТЕГРАЦІЮ

Створити оборонний союз у рамках СНД запропонував головнокомандуючий Об'єднаними збройними силами співдружності маршал Є. Шапошников. З цією пропозицією він виступив на засіданні міжпарламентської асамблеї держав СНД. За його словами, військова інтеграція життєво необхідна і не обмежує суверенітету окремих країн співдружності. Є. Шапошников також повідомив, що його відомство розробило проект зближення військових законодавств держав СНД, які буде представлено на наступному зібранні міжпарламентської асамблеї. А учасники нинішнього засідання поки що розглянули питання про узгодження митної політики, господарського законодавства, створення друкованих органів асамблеї та інші. Україна, як відомо, не бере участі в міжпарламентській асамблеї держав СНД.

ТРИВАЄ НАСТУП

мусульманських формувань на північ від Сараєва, попри контратаки сербів. За повідомленнями сербських та хорватських засобів масової інформації, бої спалахнули як у містечках поблизу Сараєва, так і в деяких передмістях боснійської столиці. Генеральний секретар ООН Б. Галі заявив: щоб остаточно припинити подальше надходження до Боснії й Герцеговини зброї, потрібно ще близько 10 тисяч військовиків миротворчих сил ООН.

НА ПРОХАННЯ ГРОМАДЯН

переніс крайній строк здачі населенням зброї на 4 лютого Голова Верховної Ради Таджикистану Є. Рахмонов. А заступник глави парламенту повідомив, що на сьогодні Міністерство внутрішніх справ Таджикистану конфіскувало близько 3 тисяч одиниць стрілецької зброї. Тим часом формування Народного фронту республіки взяли під свій контроль форпост опозиції — прикордонний Пяндзький район, а урядові війська — Рогунську ДРЕС.

ВИЗНАЧАЮТЬ УМОВИ

Переговори з ООН щодо умов відновлення постачання гуманітарної допомоги іракським курдам веде керівництво Іраку. Як повідомив представник Організації Об'єднаних Націй, Багдад уже висловив принципову згоду на те, щоб конвої з гуманітарними вантажами мали охорону ООН.

У БІЙ ВСТУПИЛА АРТИЛЕРІЯ

Запеклі сутички між урядовими військами Грузії та абхазькими партизанськими формуваннями тривають в Очамчирському районі Абхазії. На ділянці Сухумі — Ешери грузинські сили використали артилерію та установки «Град». Про це повідомило міністерство оборони Абхазії. Також надійшла інформація, що на боці абхазьких партизанів воюють близько 300 кабардинських добровольців.

ПЕРШІ ЗА 26 РОКІВ

багатопартійні вибори відбулися вчора в Кенії. На них населення мало обрати Президента і склад парламенту. На найвищу керівну посаду претендують вісім кандидатів, серед них і нинішній глава держави Д. арап Мої. На 188 виборних місць у парламенті претендують близько 700 кандидатів.

ДЕТАЛЕЙ НЕ ОПРИЛЮДНЕНО

У Латвії мають місце порушення прав людини, заявив посол Росії в цій країні О. Ранніх. Він зробив це під час відвідування латвійського міста Вентспілса. О. Ранніх також сказав, що слідуватиме ...рсу уряду РФ на захист етнічних росіян за кордоном, але не уточнив, у який саме спосіб він це робитиме. Сьогодні росіяни складають 35 відсотків населення Латвії.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

СЬОГОДНІ вже всім очевидно, що розв'язання українсько-російських проблем лежить у площині взаємовигідних компромісів, а не загострення протистояння. Але щоб обидві держави змогли перейти від гасел до практичних справ, дуже важливо знати, як на мене, механізм і фон формування політичної думки російського керівництва, яке приймає ті чи інші рішення.

Тому наш співрозмовник — радник Президента Росії з політичних питань Сергій СТАНКЕВИЧ. Демократ, що прийшов до влади на хвилі вимоги реформ, він сьогодні бере участь і в їх теоретичному обгрунтуванні.

Сергій СТАНКЕВИЧ: «Дорожньо-транспортної пригоди на нашому історичному шляху не сталося»

— Сергію Борисовичу, вже минуло три роки Станкевича у великій політиці. Яка ваша оцінка тодішнього часу і нинішнього, а також ваша самооцінка як політика? Що змінилося за ці роки?

— Політична ситуація змінилася радикально. Ми жили в одній країні, а сьогодні живемо в інших. Крім того, одна справа атакувати систему влади, що склалася, намагаючись її потіснити і змінити. Для цього абсолютно необхідно бути радикалом, бо сили дуже нерівні і тільки за рахунок натиску й певного безумства хоробрих можна сподіватися на успіх. Тут радикалізм — природний. Але маючи вже відношення до реалізації влади, залишатися радикалом небезпечно, безвідповідально і непродуктивно. Зокрема, висновок, який можна зробити з останніх подій, полягає в тому, що в Росії неможливо і неприпустимо управляти методами штурму і натиску. Будь-яка людина, що претендує на владу в Росії, має бути радикальною в своїх цілях, але поміркованою в засобах, які використовує в роботі. Тобто потрібні інші навички, інший стиль мислення і політичної діяльності.

— Ви дещо випередили моє наступне запитання, але я його уточню: ви теж вважаєте, що згідно з новими завданнями потрібне створення конструктивного політичного центру, зарядженого не на руйнацію, а на будівництво і влади і держави.

— Звісно, так. Будь-яка влада, що прагне мати історичну стратегічну перспективу, зобов'язана спиратися на здоровий політичний центр. В противному разі не буде довготермінової політичної стабільності. А саме вона є найнеобхіднішою умовою проведення будь-яких реформ: гайдарівських, негайдарівських, столипінських, чорномирдінських, будь-яких.

— Тобто центр повинен розвести радикалів по кутках політичного рингу?

— Саме так. Одне із завдань «старих» демократичних радикальних рухів — підтримати центр. Бо коли вони просто зникають, то утворюється політичний вакуум і може посилитися екстремістський консервативний фланг. Це завдання, повторюю, провідне, але коли вони, радикали, прагнутимуть без відповідних трансформацій залишатися в гущі подій і впливати на владу, то це для них обернеться, на жаль, поразкою. І ризиком узагалі поразки реформ, а не тільки власною поразкою.

Отже, потрібна трансформація радикальних демократів і створення політичного центру. Але оскільки багатопартійні системи не склалися ні в Україні, ні в Росії і нема партій як політичних посередників між соціальними силами і державою, то провідну роль відіграватимуть безпосередньо соціальні сили: промисловці, аграрники намагаються грати свою політичну роль, не довіряючи існуючим політичним партіям, не бачачи в них провідників своїх інтересів. Тому владі й доводиться в пошуках центру-стабілізатора вести діалог і з аграрниками, і з промисловцями. В цьому плані особливо помітною останнім часом була еволюція Гайдара. Його діалог з промисловцями — це дуже характерний штрих. Він дуже багато виніс для себе з цього спілкування, буквально заразився цілком законними інтересами індустріального співтовариства, але не встиг довести цей діалог до кінця. Крім того, він узагалі нічого не встиг зробити для спілкування з аграрниками. На жаль, з цим сектором у нього не було жодних контактів. Можливо, це зіграло фатальну роль у його долі.

— А яка ваша оцінка подій у верхівці російського керівництва?

— Вона в тому, що було вичерпано перший етап реформ, етап штурму і натиску, етап прориву і ліберально-радикального хрестового походу. Треба було переводити реформи в спокійніше, збалансованіше русло, розраховане на багато років. Гайдар останнім часом почав готувати цей новий етап, усвідомлюючи його необхідність, але історичного часу в нього не залишилося.

— А не може статися так, що в проведенні реформ Росія наздоганятиме Україну?

— Я не виключаю такої можливості, але вам доведеться пройти період гайдаризму. Хтось повинен буде взяти на себе відповідальність за безумно непопулярні рішення, як зробив Гайдар. До речі, головна заслуга Гайдара за цей рік (якщо це буде колись кимось відзначено) в тому, що він зменшив потребу в самому собі. Ще рік тому дилема «Гайдар — не Гайдар» мала колосальне значення. Сьогодні це теж важливо, але все-таки набагато менше, бо події набули вже своєї логіки та енергії, і можливість впливу особистості на хід реформ звузилася. Гайдар створив таку обстановку, коли заміна його на Чорномирдіна є відчутною, але не катастрофою. Реформи стали необоротними.

— Сьогодні вже майже всім відомо, що нормалізація україно-російських відносин лежить у площині досягнення компромісу. Що для цього треба зробити? Адже компроміс — це завжди двосторонні кроки назустріч.

— Починати треба з відмови від крайнощів, від крайніх стереотипів мислення. Цього, звичайно, не станеться через одноактне зречення чи хірургічне видалення. В Україні це відмова від того стереотипу, що Росія є постійним джерелом загрози, яке склалося історично і якого не можна уникнути. Що єдиним способом гарантування існування незалежної України є встановлення і утримування дистанції між Росією. Що у відносинах з Росією для України суперництво є абсолютним, а співробітництво — відносним. Цей стереотип існує. Він — не просто якийсь забобон масової свідомості, а існує на рівні нової політичної та інтелектуальної еліт, по-різному проявляючи себе в політичних рішеннях.

Те ж саме є і в Росії. У нас існує комплекс ставлення до України як до тимчасово втраченої території. Мовляв, оце через різні обставини сталося непорозуміння, стихійне лихо, дорожньо-транспортна пригода на нашому історичному шляху, і треба все просто налагодити, відремонтувати. Або методом тиску і натиску, або використовуючи економічні важелі, або сподіваючись, що Україна спробує жити самостійно, переконається, що це неможливо, і, як спілий плід, упаде до ніг Росії. Мовляв, треба трохи потерпіти і ще притиснути економічно. Є й крайні погляди — повернути силою. І це теж не просто стереотип масової свідомості, таке ставлення помітне в Росії на всіх поверхах. Його теж треба позбуватися.

— Ви, як відомо, виступили проти голого прагматизму в політиці і заявили, що в ній має бути елемент здорового ідеалізму. В чому він полягає, цей здоровий ідеалізм?

— Ця заява — відлуння давньої дискусії про характер нової зовнішньої політики Росії на конференції в МДІМВ на початку цього року. Дискусія там почалася і триває досі. Відмовляючись від старої зовнішньої політики, підпорядкованої винятково поширенню марксизму-ленінізму в світі, на цій конференції було сформовано нову, на мій погляд, небезпечну доктрину тотальної прагматизації зовнішньої політики. Вона полягає в тому, щоб забезпечити як економічні реформи в середині Росії, так і російські економічні інтереси за її межами, підходячи до справи з одним міркуванням: вигідно чи невигідно це для Росії в першу чергу економічно. На мій погляд, це друга небезпечна крайність, бо прагматизм у Росії, коли він не врівноважується здоровим ідеалізмом, то вироджується в цинізм. Зовнішня політика такої держави, як Росія, не може грунтуватися винятково на прагматизмі. На російсько-українських відносинах це відбивається у вимогах негайного переходу на світові ціни в розрахунках за російські товари. Це, звичайно, найпрагматичніший і найвигідніший засіб. Але з інших міркувань, навряд чи це треба робити у вигляді такої обвальної економічної революції. Оце і є ідеалізм.

— Можливо, в його основі лежить також ідея державності?

— Так, для Росії як, до речі, й для України, це дуже важлива ідея, бо в нас не збігається поняття нації з поняттям держави (російською «государства»).

Потрібне поняття держави, яке не заважає існуванню на її території інших форм національної державності. Воно ширше за поняття «государство». Бо останнє — це певний механізм, а держава — це державний механізм плюс комплекс моральних цінностей.

Знову ж таки в площині україно-російських відносин поняття ідеалізму тісно зв'язане з проблемою жорстких кордонів. Досвід свідчить: лібералізація прикордонного режиму шкідлива для Росії. Але в той же час вона навряд чи повинна йти на встановлення жорстких кордонів, бо це тільки посилює дистанціювання від неї сусідніх держав. Потім долати ці дистанції буде важко, краще не допускати їх штучного створення. Крім того, за прагматичного підходу до політики на перший план виходять економічні цінності, а страждають люди. На мій же погляд, потенціал людських стосунків треба зберігати й зміцнювати. Сьогодні потрібно виробляти спільну мову, щоб у майбутньому було легше досягати компромісів.

— Чи можлива якась ірраціональна основа для виникнення конфліктів?

— Сьогодні ця можливість мінімальна. Але вона була реальною на перших порах нашого розлучення, коли особливо сильним було відчуття розвалу і катастрофи.

— Як ви ставитеся до відновлення в Криму територіальної автономії в складі України?

— Мені здається, що рішення щодо Криму не є остаточними. Якщо зіставити кримську ситуацію з тією, що є в Росії, то Крим не має сьогодні й половини тих можливостей, які мають автономні республіки в Росії. І навряд чи тільки територіальна автономія в Криму доцільна. Як на мене, треба йти до надання Кримові більшої національно-культурної своєрідності.

— Але ж як тоді бути з українцями в Росії, з кримськими татарами в Криму? Можливо, треба справді створювати національні округи, національні Ради, як і було колись?

— Я не беруся формулювати готові схеми і рекомендації, я кажу про напрям пошуку розв'язання проблеми. Але я згідний з вами в тому, що треба перед тим, як щось вигадувати нове, звернутися до досвіду минулого.

— Як можна мирно розв'язати, на ваш погляд, проблему Чорноморського флоту?

— Як на мене, то за мінімуму доброї волі цю проблему можна розв'язати. І в першу чергу обом сторонам треба відмовитися від крайніх тверджень на кшталт «був, є і буде». Відмовлятися треба і від тверджень, що Чорноморський флот втратив своє стратегічне значення і Росія не має стратегічних інтересів на Чорному морі. Це не так. Флот цей справді навряд чи можна використати як інструмент протистояння з НАТО в Середземному морі, але є й інше. Росія значною мірою залежить від постачання товарів чорноморськими шляхами. В разі виникнення в регіоні будь-якого конфлікту відбудеться блокування торгових шляхів, а це завдасть великої шкоди Росії. Тому було б навіть дивно, коли б Росія відмовилася від присутності своїх військово-морських сил у такому важливому регіоні. Крім того, змінюється геополітична обстановка в регіоні, з'являються нові центри сили, претензії на домінування. Росія має враховувати всі ці фактори, а отже, вона подбає про те, щоб мати свій флот на Чорному морі. Але я переконаний, що Чорне море не тісне для флотів наших держав.

— Якось раднику Президента Росії Д. Малею сказали, що він стоїть біля витоків формування позицій Б. Єльцина, а Малей відповів, що він справді стоїть тільки біля витоків, а далі — широка ріка, і невідомо, що черпає з неї Президент. Ви теж перебуваєте в такій ролі?

— Так. Там справді ріка, що має декілька приток. Я, так би мовити, «впадаю» зі своїми порадами, сценаріями, пропозиціями в цю «річку», але чим визначається той чи інший вибір Президента, для мене не завжди ясно. Наприклад, на VII з'їзді народних депутатів Росії для мене було чимало сюрпризів.

— Сергію Борисовичу, у вересні минулого року, виступаючи перед киянами, ви сказали, що маєте українське коріння. Яким чином ви зв'язані з Україною?

— У мене взагалі в паспорті стоїть горде слово «українець», батько — військовий, був українцем, народився і похований у Києві на Байковому цвинтарі. Я теж закінчував десятий клас у Києві, маю багато друзів, з якими підтримую найтепліші стосунки. Маю й друзів серед політиків, з якими тісно спілкувався під час становлення демократичного руху. У мене до України особливе ставлення.

— Ваша сьогоднішня політична належність?

— Моя посада радника Президента виключає можливість належати до будь-якої політичної організації. Але я входжу до ініціативної групи зі створення товариства «Росія—Україна». До складу цієї групи входять також Василь Лановий, Людмила Зикіна, Святослав Федоров, Микита Михалков і багато інших відомих людей. Десь наприкінці січня буде установчий з'їзд нашого товариства, і я сподіваюся, що зможу своє особливе ставлення до України реалізувати в громадській діяльності.

— Сергію Борисовичу, таке тривіальне: ваше побажання читачам газети?

— Миру, мудрості, терпіння і удачі.

Записав
Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Москва — Київ.

До уваги уряду

«ПОЛТАВА—БІШОФІТ», АБО ЗОЛОТО ПІД НОГАМИ!

Бішофіт: ця «чарівна квітка папороті» заховалася далеко під землею, на глибині два з половиною кілометри. Та своєю недоступністю вона стає ще принаднішою переважно для іноземних фірм, але не для наших фахівців.

ПОЧНУ із запитання: чи знаєте ви, що таке бішофіт? Відразу відповім: це тверда речовина. Здавна її видобувають на Каспії в затоці Кара-Богаз-Гол і чи не найбільше використовують у металургії.

Тридцять років тому поклади бішофіту були відкриті і на Полтавщині. Але те відкриття стало каменем спотикання: невідома підземна сила згинала, різала, рвала труби, виготовлені з надміцного металу. Для нафтогазорозвідників тривалий час вона була прихованим ворогом, що заліг у товстому, від 20 до 50 метрів пласті, цей пласт має ще одну підступну властивість — здатність [illegible]ивти. Через нього скільки [illegible]добурено свердловин!

Коротше, відкриття принесло не лаври, а збитки.

— А якщо недруга перетворити в спільника! — ця ідея прийшла до І. Бібіча, начальника Полтавської нафтогазорозвідувальної експедиції з випробування свердловин. Поділився цією ідеєю з шефом — В. Стефанишиним, генеральним директором об'єднання «Полтаванафтогазгеологія». Треба віддати належне Василеві Миколайовичу: відразу пройнявся задумом свого підопічного — приборкати цю підземну стихійну силу.

14 грудня 1990 року з'являється його наказ про організацію дослідно-промислового видобутку солей бішофіту на Полтавщині. Роботи було відновлено на двох свердловинах. Кінцевою метою цих робіт була експлуатація родовища й постачання народному господарству гостродефіцитної сировини.

Для організації дослідно-промислового видобутку солей бішофіту вирішено було реконструювати свердловину № 6 Полтавської площі та повернути до життя пробурені пошуково-розвідувальні свердловини, насамперед ті, де можливо здійснювати роботи по видобутку ропи солей бішофіту.

Розповісти, як ідуть роботи, я попросив безпосередніх їх учасників.

Іван Бібіч, начальник експедиції:

— Наказ по об'єднанню, котрий можна вважати перехідним містком до ринкових відносин, виконано. Видано на-гора бішофіт хорошої якості, придатний для використання в різних галузях народного господарства і зокрема в медицині. Ми можемо видобувати цю надзвичайно цінну сировину. Проте, розуміючи, що нову справу треба розвивати, на жаль, поки що не готові поставити її на широку ногу.

Щоправда, варто добрим словом згадати фахівців з міста на Неві. Бо саме вони згідно з договором виконали повний хімічний аналіз двох проб бішофіту, виготовили регламент на видобуток його і цим самим благословили нову справу.

Валерій Винниченко, генеральний директор концерну «Полтаваресурс»:

— На Україні під завісу 1990 року почала складатися кризова ситуація з виробництвом вогнетривів і заправних сумішей сталеплавильного виробництва. Далася взнаки повна залежність від імпортних поставок сировини (Туреччина, КНДР) та з Росії (Челябінська область). Лише в 1986 році імпорт магнезитового порошку становив 717 тисяч тонн на загальну суму понад 118 мільйонів карбованців, з яких 2,6 мільйона інвалютних.

Разом з тим залежність промисловості вогнетривких матеріалів від імпорту сировини надзвичайно небезпечна. Бо припинення поставок може статися в будь-яку мить з різних причин. Отже, Україні вкрай потрібна власна магнезитова сировинна база. І її основою має стати бішофіт.

Ця сировина може широко використовуватися в народному господарстві. Зокрема на селі бішофіт можна застосовувати як добавку до кормів, для інкубації качиних яєць, для підвищення якості курячих яєць, стимулювання приросту м'яса і надоїв молока тощо.

Погляньмо на цю справу і з точки зору будівельників. Тут доречно нагадати: нове — це добре забуте старе. А що бішофіт це гарний консерватор, то в 30-х роках у Середній Азії лушпиння, тирса, солома використовувалися як наповнювачі цементів. Можна використовувати цю технологію й сьогодні.

Доброго слова заслуговують ті, хто першими відгукнувся на творчий задум полтавчан. Вчені й фахівці Дніпропетровського медичного інституту та Інституту геотехнічної механіки АН України під керівництвом професора А. Зоріна на основі бішофіту розробили препарати для лікування та профілактики найпоширеніших захворювань в активних промислових та екологічно несприятливих районах. Вони ж розробили й клінічно апробували матеріали для пломбування зубів, причому пломби мають підвищену міцність і бактерицидні властивості. Розроблено також спосіб руйнування ниркових каменів розмірами понад 3 сантиметри.

А ще на основі бішофіту дніпряни розробили сполуки для руйнування твердих, міцних матеріалів. Це дає змогу руйнувати бетон, граніт, мармур без застосування вибухівки.

Нині досліди з виявлення і практичного застосування різноманітних властивостей бішофіту інтенсивно продовжуються.

А що ж земляки? Лише лікар 3-ї поліклініки Полтави М. Воронін успішно дослідив цілющі властивості солоного дива і зумів застосувати для лікування опіків, ран будь-якої стадії, екземи, лишая, тощо... Все це завдяки бішофіту. От скільки може принести користі новинка лише в медицині.

Підсумовуючи сказане, бішофіт міг би стати, образно кажучи, паличкою-виручалочкою. Але за однієї умови: для видобутку його потрібна не одна наявна свердловина. Треба якомога швидше заснувати цілий соляний промисел, котрий налічував би сотні свердловин.

Залишається додати: «чарівна квітка папороті» заховалася далеко під землею, на глибині два з половиною кілометри. Та своєю недоступністю вона стає ще принаднішою переважно для іноземних фірм, але не для наших фахівців.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

ДАЙТЕ ЗЕМЛЮ — Я З ДИПЛОМОМ

Дискусійна трибуна

У трьох номерах «Голосу України» опубліковано матеріал І. Юхновського «Село і відродження господаря». Цікава, важлива стаття, проте вважаю за необхідне не погодитися з надзвичайно небезпечною, на мій погляд, рекомендацією про механізм приватизації. Автор пише: «Малі ділянки землі, які забезпечують побут сільської сім'ї, можуть одержати всі члени колгоспів, а от основні землі потрібно б віддати у володіння висококваліфікованим спеціалістам». Зрозуміло, що, висуваючи таку пропозицію, І. Юхновський бере за зразок структуру землеволодіння США. Але така структура там складалася протягом двох століть, і процес проходив шляхом природного відбору. Проте відомо, що у Франції, Німеччині та деяких інших західних країнах немає великих володінь, а ось продуктивність вища за продуктивність землі США.

Та не будемо ретельно порівнювати. Подивимося, до чого призведе пропонований механізм розподілу землі. Як на мене, він закладе бомбу уповільненої дії, що викличе перманентну нестабільність на селі. Нині в колгоспі не крадуть лише немічні, причому, якщо хтось краде згідно зі своїм чином, то крадіжка не викликає нічийого осуду. Припустимо, що в селі з'явилися два великі землевласники, а решта селян залишилися при своїх інтересах — що їх буде стримувати від крадіжки? Усвідомлення, що майно стало вже не колгоспне? Може, знайдеться стільки міліції, щоб захистити кожного фермера? Чи, може, фермер захистить своє майно рушницею?

Виправдати великі наділи тим, що вони даються висококваліфікованим спеціалістам, не вдасться, оскільки не знайдеться критеріїв відбору таких спеціалістів. Може, сам представник Президента відбиратиме? Чи сільським референдумом, колгоспними зборами, як це було раніше, і обов'язково, з представником міліції у президії?

Припустимо, що спеціалісти підібрані. Але здебільшого це будуть голови колгоспів, агрономи чи інші, хто має диплом. А як їх навчили в інститутах? Як вони працювали? В своїй більшості специ вміють, навіть добре, командувати та організовувати. Отже, вони, одержавши великий наділ землі, в першу чергу шукатимуть робочу силу — самі ж не вміють та і не захочуть фізично працювати.

Вважаю, що 20—30 відсотків (у залежності від регіону та кількості землі в колгоспі чи радгоспі) повинно залишатися в державній власності. Решта землі передається у власність колгоспникам, їхнім неповнолітнім дітям, а також пенсіонерам рівними частками. При цьому кожному повинен видаватися документ, в якому зафіксовано не лише розмір, а й відповідні частки на різних ланах у залежності від бажання власника і кадастру землі. На інше колгоспне майно теж видається сертифікат.

Як же бути з тими, хто не хоче брати землю або хоче, та не має можливості її обробити? Держава організовує земельні банки, які, по-перше, розпоряджаються землею державної власності. По-друге, банк бере під річний процент землю селян, які мають намір дещо пізніше започаткувати власне фермерське господарство. По-третє, він скуповує землю в тих, кому вона справді не потрібна. І нарешті — забирає під свою опіку всю землю, яка залишилася без власника.

Земельний банк мав би можливість видавати позику під заклад землі, продавати чиюсь землю у власність, виділяти спеціалісту стільки гектарів, скільки той може обробити — але вже не у власність, а в оренду. Закон повинен передбачати, що орендарем може бути громадянин іншої держави, власником же — лише громадянин України. Можливо, раніше чи пізніше, земля розподілиться саме так, як пропонує І. Юхновський, але це, повторюю, буде природний відбір спеціалістів і власників. За такого відбору безземельний не скаже, що його незаконно обійшли.

При розподілі землі повинен діяти закон про недоторканність на власність. Отже, жодна влада — ні сільська, ні районна, ні обласна, ні представники Президента на місцях — не почне перерозподіл, мотивуючи свої дії якоюсь господарською доцільністю або державними інтересами. Закон має передбачати, коли господар бере землю в орендаря чи банку, коли повинен попередити, що починає господарювати. До того ж, він не має права вимагати наділ серед колективного чи фермерського поля, а лише скраю.

За такої концепції розподілу власник починає думати, чим і як обробити землю, а промисловість швидше орієнтуватиметься на споживача.

Петро КАРПЕНКО, доцент Кіровоградського вищого льотного училища.

Бізнес і мораль

«Оренда» проти орендарів

Ставати на захист комерційних структур сьогодні не модно. Сприймається це як знущання над тими, хто купон до купона складає, щоб дотягнути до зарплати і нашкребти на прожиття. І нікого не хвилює, що комерційні структури, як і люди, також різні. Одні живуть за наш рахунок, інші працюють на нас.

«ЗовнішЕкспоБізнес» з когорти других. За півтора року діяльності створена колишнім Мінторгом фірма через організацію виставок та семінарів залучила до співпраці з українськими підприємствами більш як 600 іноземних фірм. Організувавши понад тридцять виставок та десяток міжнародних семінарів-зустрічей на найвищому, навіть за світовими стандартами, рівні «ЗовнішЕкспоБізнес» дала державі не лише значні валютні кошти, але й показала усьому світові, що й в Україні є фірми, з якими можна плідно працювати.

А конкретна користь? Один лише факт, що після виставки «Охорона здоров'я-92», яка відбулася нещодавно в експоцентрі фірми, кілька її іноземних учасників надали нашій державі гуманітарну допомогу (в основному медичне обладнання та ліки) більш як на 300 тисяч доларів, говорить багато про що. І таких прикладів причетності «ЗовнішЕкспоБізнесу» до справ загальнолюдських багато. Немає сенсу їх перелічувати, хоча, можливо, лише це зупинить чиновників, які вирішили розправитися зі структурою, що відмовляється їх «годувати».

Кілька днів тому до «ЗовнішЕкспоБізнесу» надійшов лист з української державної фірми з надання послуг «Оренда» (структура МЗЕЗ) з вимогою до 15 січня звільнити орендовані приміщення для потреб державних органів. Основана вимога на розпорядженні Прем'єр-міністра України Леоніда Кучми від 12 листопада, згідно з яким «Оренді» доручено здійснити виселення, оскільки термін оренди закінчується в кінці року. Щоправда, розпорядження передбачає фірмі компенсацію: за рахунок вивільнення приміщень держторгівлі та громадського харчування. Та коли і де — ні слова. І начхати усім чиновникам, що в лютому в експоцентрі повинна працювати виставка «Банк і офіс», у березні — «Все для дому», в травні — «Інкотек-93», в листопаді — «Охорона здоров'я-93». Сотні інофірм уже підготували всі документи та продукцію для участі у виставках, а на першу вже й експонати почали надходити. Важко завойовується довіра — роками, працею. А втратити її можна, виявляється, дуже просто.

Було б нічого, якщо б чиновники, які виселяють «ЗовнішЕкспоБізнес» самі організували і провели намічені виставки. Якщо ж ні, то хоча б зі своїх кишень заплатили штрафи інофірмам, що вже вклали в них кошти.

Андрій БОЄЧКО.

Телебачення

ЧЕТВЕР
31 грудня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Музична казка Нового року.
8.40 Мультфільм «Вовка у Тридев'ятому царстві».
9.00 «Поцілунок феї». Фільм-балет.
9.45 «Незвичайні перетворення». Новорічна вистава Тернопільського театру ляльок.
10.30 Для дітей. Худ. телефільм «Гум-Гам».
11.40 П. І. Чайковський. Сцени з опери «Пікова дама».
13.10 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 35 серія.
13.35 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Вперше на екрані УТ. Мультфільм «Джованні, Чіполліно та Золоте пір'ячко».
17.05 І музика мене зачарувала.
17.50 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Тримайся, козаче».
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Падав торішній сніг».
19.30 Молодіжна програма.
20.30 Наша мова.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Телегра «Кінопроба».
22.35 З Новим роком. Естрадна програма.
23.55 Поздоровлення українському народові.
0.05 Ніч у колі зірок...
3.05 Мультфільми для дорослих.
4.00 Супергість: ДДТ.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Епізоди». Концерт.
8.40 «Кідді-відді».
8.55 «Старі добрі казки». «Дванадцять місяців». 1 серія.
10.10 Клуб мандрівників
11.00 Новини
11.20 «Д'Артаньян і три мушкетери». Худ. телефільм. 3 серія.
12.30 Прем'єра док. телефільму «Прощавай, філософіє». Про Б. Пастернака.
13.05 «Іронія долі, або з легким паром». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
16.10 ...До шістнадцяти і старші.
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 «Росомаха і лисиця». Мультфільм.
17.35 Музика в ефірі. Новорічний випуск.
18.50 Худ. телефільм «Повернення в Едем»
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 М. Задорнов. «У кожному жарті є частка... жарту».
22.20 Новорічна ніч-93.
2.50 Сно-бачення.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Гуффі-Геймз.
8.45 Студія «РОСТ». «Безкорисні уроки».
9.15 Ретро. «Композитор І. Дунаєвський: життя, пісні, доля».
10.15 «Новорічний дайджест-92».
11.00 «Нейлонова ялинка». Худ. фільм. 2 серія.
12.15 Співає Ігор Корнелюк.
12.55 Т.Ін.Ко.
13.00 Вісті.
13.25 Альбуцид. Новорічний огляд.
14.30 Київська панорама.
15.00 Бумеранг.
16.00 Пам'ятаючи Анну Герман.
16.30 Майстри. «Я щасливий чоловік». Г. Менглет.
17.30 Ура. Канікули. Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Операція «Моцарт». 4 серія.

ІІІ ПРОГРАМА УТ

18.00 Візитка.
18.05 Мультфільм.
19.00 Хіт-рік.
19.30 СІТ-3.
19.40 Візитка. Олена Косяченко.
20.00 Хіт-рік (продовження).
20.30 Браво, Деточкін?
20.40 Худ. фільм «Красуня» (США).
22.30 СІТ-3.
22.40 Правекс.
22.55 Як живеш, КВК?
23.10 Вас вітає Градобанк.
23.15 Хіт-рік (завершення).
23.45 Всі і ми: з Новим роком.
23.55 З Новим роком. Поздоровлення українському народові.
0.20 Джентльмен-шоу.
0.30 Клуб ілюзіоністів.
1.00 Ніч детектива. «Червона маска смерті». Худ. фільм (США).
2.30 «Ведмежуть», «Мартинко». Мультфільми для дорослих.
2.50 Екзотика.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30 Мультфільм.
15.00 Худ. фільм «Нью-Делі Таймс».
Студія телепрограм «ТЕТ-А-ТЕТ»: Новорічна нон-стоп програма: «Ми — «ТЕТ». Худ. фільм «Джентльмени удачі», відеожурнал «Мегезін Жванецького», «ТЕТ» навколо світу.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 450 601

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311249.